

การวิเคราะห์แนวดนตรีมินิมอลลิสตีในบทเพลง Clapping Music ของ สตีฟ ไรช์ ในยุคสมัยดนตรีศตวรรษที่ 20

Analysis of Minimalist Music in Steve Reich's "Clapping Music" during the of 20th Century Music Era

อานนท์ ผลพรวิฑูร^{*1} และ มนสิการ เหล่าวานิช²
Arnon Polponviton^{*1} and Monsikarn Laovanich²

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์แนวดนตรีมินิมอลลิสตี ผ่านบทเพลง Clapping Music ของ สตีฟ ไรช์ ซึ่งเป็นหนึ่งในผู้บุกเบิกสำคัญของกระแสนดนตรีมินิมอลลิสตีในศตวรรษที่ 20 การศึกษานี้เน้นการวิเคราะห์เชิงโครงสร้างของบทเพลง โดยเฉพาะการจำแนกรูปแบบจังหวะและการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของจังหวะระหว่างผู้บรรเลงทั้งสองคน กระบวนการวิเคราะห์ครอบคลุมถึงการสำรวจความเรียบง่ายและความซับซ้อนของจังหวะในบทเพลง รวมทั้งการเชื่อมโยงกับลักษณะเฉพาะที่เป็นเอกลักษณ์ของแนวดนตรีมินิมอลลิสตี

ผลการศึกษาพบว่า Clapping Music เป็นบทเพลงที่มีอัตราจังหวะ 12/8 สำหรับผู้บรรเลงสองคน โดยมีรูปแบบจังหวะทั้งหมด 13 รูปแบบ ซึ่งดำเนินการซ้ำกันในแต่ละรอบ โดยผู้บรรเลงคนที่ 1 ใช้รูปแบบจังหวะเดียวกันตลอดทั้ง 13 รูปแบบ ขณะที่ผู้บรรเลงคนที่ 2 มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบจังหวะในแต่ละรอบ ความสัมพันธ์ระหว่างสองแนวทางนี้แสดงให้เห็นถึงความสมดุลและความแตกต่างที่เกิดขึ้นในบทเพลง การฝึกซ้อมที่มีประสิทธิภาพจะต้องอาศัยการฝึกซ้อมร่วมกับเครื่องกำกับจังหวะและการทำความเข้าใจในจังหวะของแต่ละผู้บรรเลงอย่างลึกซึ้ง เพื่อให้การบรรเลงมีความแม่นยำและสมบูรณ์

* corresponding author, email : arnon_band1234@gmail.com

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

¹ Master of Music Education, College of Music, Bansomdejchaopraya Rajabhat University

² รองศาสตราจารย์ ดร. ประจำภาควิชาดนตรีตะวันตก วิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

² Assoc.Prof.Dr., Department of Western Music, College of Music, Bansomdejchaopraya Rajabhat University

คำสำคัญ: มินิมอลลิสต์ / ดนตรีในศตวรรษที่ 20 / สตีฟ ไรซ์

Abstract

This academic article aims to study and analyze the minimalist music genre through the composition *Clapping Music* by Steve Reich, one of the key pioneers of the minimalist music movement in the 20th century. The study focuses on a structural analysis of the composition, particularly distinguishing rhythmic patterns and comparing the rhythmic relationship between the two performers. The analysis process includes examining the simplicity and repetition of the rhythm in the composition, as well as connecting it to the distinctive characteristics of the minimalist music style.

The study found that *Clapping Music* is composed in a 12/8 time signature for two performers, featuring a total of 13 rhythmic patterns, repeated in each cycle. Performer 1 maintains the same rhythmic pattern throughout all 13 cycles, while Performer 2 changes the rhythmic pattern with each cycle. The relationship between these two approaches demonstrates both balance and contrast within the composition. Effective practice requires rehearsing with a metronome and developing a deep understanding of each performer's rhythm to achieve precision and cohesiveness in the performance.

Keywords: Minimalist / 20th-century music / Steve Reich

บทนำ

บทความวิชาการนี้นำเสนอการศึกษาพัฒนาการทางดนตรีในศตวรรษที่ 20 ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญหลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลง แนวคิดและวิธีการประพันธ์ดนตรีแบบสืบสองเสียงที่เคยได้รับความนิยมในช่วงก่อนหน้านั้นเริ่มถูกมองว่าเป็นวิธีการที่ล้าสมัย เมื่อดนตรีมีความซับซ้อนมากขึ้น กลุ่มนักประพันธ์ในช่วงครึ่งหลังของศตวรรษที่ 20 ได้แสดงปฏิกริยาต่อต้านความซับซ้อนเหล่านั้นและหันกลับไปสู่การประพันธ์ที่เรียบง่าย ซึ่งนำไปสู่การกำเนิดของดนตรีมินิมอลลิสต์ในทศวรรษที่ 1950 (Trakulhun, W., 2015: 188)

ดนตรีมินิมอลลิสต์ถือกำเนิดขึ้นในสหรัฐอเมริกา โดยได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมดนตรีอเมริกันสมัยใหม่ ซึ่งประกอบไปด้วยความเรียบง่ายของเสียงประสาน ความสม่ำเสมอของจังหวะ และอิทธิพลของดนตรีร็อกแอนด์โรล และแจ๊ส นอกจากนี้ยังได้รับแรงบันดาลใจจากองค์ประกอบทางดนตรีในยุคกลาง เช่น ออร์แกนุม และแนวทำนองแบบเกรกอเรียน รวมถึงเทคนิคการซ้ำและการขับเคลื้อนจังหวะที่พบในดนตรีบาโรค ดนตรีมินิมอลลิสต์มีรากฐานอยู่ที่การลดและตัดทอนความซับซ้อนในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยในช่วงทศวรรษที่ 1960 ดนตรีแบบคลาสสิกมินิมอลลิสต์ (Classic Minimalist) ได้รวบรวมองค์ประกอบต่างๆ เข้าด้วยกัน เช่น การประสานเสียง จังหวะ ความหนัก-เบา และการใช้เครื่องดนตรี โดยโครงสร้างหลักของดนตรีมินิมอลลิสต์คือเทคนิคการซ้ำที่ไม่รู้จบ (Schwarz, R., 1966: 9)

ดนตรีแบบมินิมอลลิสต์เกิดขึ้นจากการปฏิเสธความซับซ้อนของดนตรีในศตวรรษที่ 20 โดยเฉพาะแนวดนตรีอย่างซีเรียลลิซึม ดนตรีทดลอง ดนตรีสิบสองเสียง และรูปแบบอื่น ๆ ในช่วงเวลานั้น นักประพันธ์ที่สำคัญในดนตรีมินิมอลลิสต์ส่วนใหญ่เป็นชาวอเมริกัน เช่น ลามอนเต ยัง, แทรี โรลีย์, ฟิลิป กลาส และสตีฟ ไรช์

สตีฟ ไรช์

สตีฟ ไรช์ (Steve Reich) เป็นบุคคลที่บทความนี้ได้นำมาศึกษา เนื่องจากเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาและส่งเสริมแนวดนตรีมินิมอลลิสต์ รวมถึงเป็นหนึ่งในผู้บุกเบิกดนตรีแนวนี้ในสหรัฐอเมริกา ในช่วงทศวรรษที่ 1960 ไรช์เป็นผู้คิดค้นเทคนิคการเหลื่อมจังหวะ (Phasing) ซึ่งสร้างความเหลื่อมซ้อนของดนตรีหลากหลายรูปแบบ ทำให้เกิดการเคลื่อนไหวและการเปลี่ยนแปลงของเสียงที่ซับซ้อน นอกจากนี้ ไรช์ยังมีวงดนตรีของตนเอง และร่วมบรรเลงผลงานทุกครั้ง อีกทั้งยังได้รับอิทธิพลจากดนตรีตะวันออก เช่น จังหวะกลองแอฟริกัน และฆ้องกามแล้นของบาห์ลี ดนตรีของไรช์ มีความพิเศษที่สามารถเข้าถึงผู้ฟังที่ไม่จำกัดอยู่เฉพาะกลุ่มผู้ฟังดนตรีคลาสสิก และยังส่งอิทธิพลอย่างกว้างขวาง ต่อนักแต่งเพลงและนักดนตรีรุ่นหลังในหลายแนวดนตรี ทั้งร็อก ป๊อป และอิเล็กทรอนิกส์ (Phatthradetphaisan, A., 2018: 270)

ไรช์เริ่มสนใจดนตรีแอฟริกันตั้งแต่วัยที่ยังศึกษาอยู่ที่ Mills College โดยเริ่มจากการศึกษางานเขียนของโจนส์ ซึ่งเป็นผลงานที่เป็นต้นแบบของดนตรีแอฟริกัน ไรช์ยังได้ติดต่อสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมจากโจนส์ และได้เรียนดนตรีแอฟริกันจาก

อัลเฟรด ลาดเซปโก้ อาจารย์กลองชาวเผ่า Ewe โดย ไรซ์ กล่าวว่า เขาพยายามทำความเข้าใจและวิเคราะห์ว่าดนตรีตะวันออกเหล่านั้นถูกสร้างขึ้นมาได้อย่างไร ด้วยระบบวิธีคิดแบบไหน และโครงสร้างที่แท้จริงของดนตรีเหล่านั้นเป็นอย่างไร ประสบการณ์กับกลองและเครื่องเคาะในกานาทำให้ไรซ์ตระหนักถึงความสำคัญของเสียงเครื่องดนตรีจริง (Acoustic Instruments) ซึ่งสามารถสร้างเสียงที่หลากหลายกว่าเครื่องดนตรีอิเล็กทรอนิกส์ ความเชื่อมั่นนี้ทำให้เขาตัดสินใจเขียนบทประพันธ์ "Drumming" โดยใช้เครื่องเคาะจังหวะเป็นจุดศูนย์กลางของงานประพันธ์ (Reich, S., 2011: 55-63)

ในปีทศวรรษที่ 1972 เมื่อชื่อเสียงของสตีฟ ไรซ์เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับความสำเร็จของบทประพันธ์ Drumming ทำให้เขาสามารถใช้ชีวิตโดยมุ่งเน้นไปที่การแต่งเพลงและการแสดงคอนเสิร์ตเท่านั้น โดยไม่จำเป็นต้องทำงานอื่นเพิ่มเติมอีก ตัวอย่างหนึ่งของผลงานในแนวเดียวกับ "Drumming" คือบทเพลง Clapping Music ซึ่งไรซ์แต่งขึ้นในเดือนเมษายน 1972 สำหรับเสียงปรบมือ โดยผู้เล่นสองคน ไรซ์ ได้กล่าวถึงงานชิ้นนี้ว่า แนวคิดแรกเริ่มคือการสร้างบทเพลงที่ใช้เสียงที่พื้นฐานที่สุดจากร่างกายมนุษย์ อย่างไรก็ตาม เทคนิคแพสซิ่ง แบบเดิม ๆ ที่เคยใช้ในผลงานก่อนหน้านี้อาจไม่สามารถนำมาใช้ได้ในงานนี้ เพราะจะทำให้เกิดความซับซ้อนเกินไปและไม่สอดคล้องกับความเรียบง่ายของเสียงปรบมือ ดังนั้น ไรซ์ จึงเลือกใช้วิธีการกระโดดข้ามไปยังชุดโน้ตถัดไปในทันที แทนการเร่งความเร็วทีละน้อยตามวิธีการแพสซิ่งแบบเดิม (Reich, S., 2002: 70-80)

การวิเคราะห์บทเพลง Clapping Music

บทเพลง Clapping Music ประพันธ์โดย สตีฟ ไรซ์ นำเสนอรูปแบบจังหวะที่ซับซ้อน แปลกใหม่ บรรเลงโดยใช้ผู้แสดงสองคน แต่ละคนจะปรบมือตามจังหวะของตนเอง นักแสดงคนที่หนึ่งจะบรรเลงโน้ตในรูปแบบเดิมตลอดทั้งเพลง ในขณะที่นักแสดงอีกคนจะเปลี่ยนรูปแบบจังหวะไปเรื่อย ๆ จนครบทั้ง 13 รูปแบบ การเปลี่ยนแปลงของจังหวะเหล่านี้จะดำเนินต่อไปจนกระทั่งนักแสดงทั้งสองกลับมาบรรเลงโน้ตในรูปแบบเดียวกันอีกครั้ง ซึ่งเป็นสัญญาณสิ้นสุดการแสดง

ใน Clapping Music ประกอบด้วย 13 รูปแบบจังหวะ โดยแต่ละรูปแบบจะมีการบรรเลงซ้ำ 12 ครั้งก่อนที่จะเปลี่ยนไปยังรูปแบบถัดไป อัตราจังหวะที่ใช้คือ 12/8 ซึ่งหมายถึงมีเข็บบทหนึ่งชั้นจำนวน 12 ตัวในหนึ่งห้อง และมีการแบ่งกลุ่มโน้ตออกเป็น 3 / 3 / 3 / 3 รูปแบบจังหวะทั้ง 13 รูปแบบนี้สามารถจำแนกได้ดังต่อไปนี้

1. รูปแบบจังหวะที่ 1

ผู้บรรเลงคนที่ 1

ผู้บรรเลงคนที่ 2

ภาพที่ 1 รูปแบบจังหวะที่ 1

1.1 การจำแนกรูปแบบจังหวะ ในรูปแบบจังหวะที่ 2 แนว มีการบรรเลงชุดโน้ตดังนี้ / 1 2 3 / หยุด 2 3 / หยุด 2 หยุด / 1 2 หยุด / ของห้อง

1.2 ความสัมพันธ์ของรูปแบบจังหวะ การบรรเลงรวมกันของทั้ง 2 แนวจะมีเสียงของการบรรเลง โน้ตเข้บัต 1 ขึ้นต่อกันโดยมีการหยุดจังหวะพร้อมกันของทั้ง 2 แนว ในตัวโน้ตที่ 4, 7, 9 และ 12 ของห้องไว้ การบรรเลงในรูปแบบจังหวะเดียวกันทำให้เกิดเสียงที่มีความพร้อมเพรียงกัน ทำให้รู้สึกถึงความหนักแน่นของเสียงในรูปแบบจังหวะแรก

2. รูปแบบจังหวะที่ 2

ผู้บรรเลงคนที่ 1

ผู้บรรเลงคนที่ 2

ภาพที่ 2 รูปแบบจังหวะที่ 2

2.1 การจำแนกรูปแบบจังหวะ รูปแบบจังหวะในแนวที่ 1 มีการบรรเลงชุดโน้ตดังนี้ / 1 2 3 / หยุด 2 3 / หยุด 2 หยุด / 1 2 หยุด / ในแนวที่ 2 มีการบรรเลงชุดโน้ตดังนี้ / 1 2 หยุด / 1 2 หยุด / 1 หยุด 3 / 1 หยุด 3 /

2.2 ความสัมพันธ์ของรูปแบบจังหวะ การบรรเลงรวมกันของทั้ง 2 แนวจะมีเสียงของการบรรเลง เขบ็ต 1 ชั้น อยู่ตลอดทั้งห้องโดยไม่มีเสียงเจียบหายไป โดยมีบางโน้ตที่เล่นตรงกันของทั้ง 2 แนวให้ความรู้สึกถึงเสียงที่ดังกว่าโน้ตอื่น ๆ ในจังหวะ 1 2 / 2 / - / 1

3. รูปแบบจังหวะที่ 3

ผู้บรรเลงคนที่ 1

ผู้บรรเลงคนที่ 2

ภาพที่ 3 รูปแบบจังหวะที่ 3

3.1 การจำแนกรูปแบบจังหวะ รูปแบบจังหวะในแนวที่ 1 มีการบรรเลงชุดโน้ตดังนี้ / 1 2 3 / หยุด 2 3 / หยุด 2 หยุด / 1 2 หยุด / ในแนวที่ 2 มีการบรรเลงชุดโน้ตดังนี้ / 1 หยุด 3 / 1 หยุด 3 / หยุด 2 3 / หยุด 2 3 /

3.2 ความสัมพันธ์ของรูปแบบจังหวะ การบรรเลงรวมกันของทั้ง 2 แนวจะมีเสียงของการบรรเลง โน้ตเขบ็ต 1 ชั้นต่อกันโดยมีการหยุดจังหวะพร้อมกันของทั้ง 2 แนว ในตัวโน้ตที่ 7 ของห้องไว้ การบรรเลงบางจังหวะที่มีการบรรเลงพร้อมกัน จะไม่ให้ความรู้สึกเน้นมากนัก ยกเว้นตัวโน้ตที่ 3, 6, 8 และ 11 ที่จะมีการเน้นจังหวะมากกว่าปกติ

4. รูปแบบจังหวะที่ 4

ผู้บรรเลงคนที่ 1 12/8 1 2 3 หยุด 2 3 หยุด 2 หยุด 1 2 หยุด

ผู้บรรเลงคนที่ 2 12/8 หยุด 2 3 หยุด 2 หยุด 1 2 หยุด 1 2 3

ภาพที่ 4 รูปแบบจังหวะที่ 4

4.1 การจำแนกรูปแบบจังหวะ รูปแบบจังหวะในแนวที่ 1 มีการบรรเลงชุดโน้ตดังนี้ / 1 2 3 / หยุด 2 3 / หยุด 2 หยุด / 1 2 หยุด / ในแนวที่ 2 มีการบรรเลงชุดโน้ตดังนี้ /หยุด 2 3 / หยุด 2 หยุด / 1 2 หยุด / 1 2 3 /

4.2 ความสัมพันธ์ของรูปแบบจังหวะ การบรรเลงรวมกันของทั้ง 2 แนวจะมีเสียงของการบรรเลง โน้ตเช็ท 1 ขึ้นต่อกันโดยมีการหยุดจังหวะพร้อมกันของทั้ง 2 แนว ในตัวโน้ตที่ 4 และ 9 ของห้องไว้ การบรรเลงของรูปแบบจังหวะนี้มีความคล้ายกับรูปแบบจังหวะที่ 1 โดยที่มีโน้ตเพิ่มมาจากที่เล่นมากกว่ารูปแบบจังหวะแรกเพียง 1 ตัว คือโน้ตตัวสุดท้ายของห้อง

5. รูปแบบจังหวะที่ 5

ผู้บรรเลงคนที่ 1 12/8 1 2 3 หยุด 2 3 หยุด 2 หยุด 1 2 หยุด

ผู้บรรเลงคนที่ 2 12/8 1 2 หยุด 1 หยุด 3 1 หยุด 3 1 2 หยุด

ภาพที่ 5 รูปแบบจังหวะที่ 5

5.1 การจำแนกรูปแบบจังหวะ รูปแบบจังหวะในแนวที่ 1 มีการบรรเลงชุดโน้ตดังนี้ / 1 2 3 / หยุด 2 3 / หยุด 2 หยุด / 1 2 หยุด / ในแนวที่ 2 มีการบรรเลงชุดโน้ตดังนี้ / 1 2 หยุด / 1 หยุด 3 / 1 หยุด 3 / 1 2 หยุด /

5.2 ความสัมพันธ์ของรูปแบบจังหวะ การบรรเลงรวมกันของทั้ง 2 แนวจะมีเสียงของการบรรเลง โน้ตเชอร์ต 1 ชั้น ต่อกันโดยมีการหยุดจังหวะพร้อมกันของทั้ง 2 แนว ในตัวโน้ตที่ 12 ของห้องไว้ การบรรเลงของรูปแบบจังหวะนี้จะให้ความรู้สึกถึงการเล่นล่อกันสลับกันไปมาของ 2 ผู้แสดง และโน้ต 2 ตัวแรกของห้องที่เล่นพร้อมกันของทั้ง 2 แนว จะมีการเน้นมากกว่าโน้ตในส่วนอื่นของห้อง

6. รูปแบบจังหวะที่ 6

The image shows two musical staves, labeled 'ผู้บรรเลงคนที่ 1' (Player 1) and 'ผู้บรรเลงคนที่ 2' (Player 2). Both staves are in 12/8 time, indicated by the '12' over the '8' and a common time signature. The notation consists of eighth notes and rests. Below the notes, there are numbers (1, 2, 3) and the Thai word 'หยุด' (stop) indicating fingerings and rests. For Player 1, the sequence is: 1 2 3, หยุด 2 3, หยุด 2, หยุด 1 2, หยุด. For Player 2, the sequence is: 1, หยุด 3, หยุด 2 3, หยุด 2 3, 1, หยุด 3.

ภาพที่ 6 รูปแบบจังหวะที่ 6

6.1 การจำแนกรูปแบบจังหวะ รูปแบบจังหวะในแนวที่ 1 มีการบรรเลงโน้ตตัวที่ / 1 2 3 / หยุด 2 3 / หยุด 2 หยุด / 1 2 หยุด / ในแนวที่ 2 มีการบรรเลงโน้ตตัวที่ / 1 หยุด 3 / หยุด 2 3 / หยุด 2 3 / 1 หยุด 3 /

6.2 ความสัมพันธ์ของรูปแบบจังหวะ การบรรเลงรวมกันของทั้ง 2 แนวจะมีเสียงของการบรรเลง โน้ตเชอร์ต 1 ชั้น ต่อกันโดยมีการหยุดจังหวะพร้อมกันของทั้ง 2 แนว ในตัวโน้ตที่ 4 และ 7 ของห้องไว้ การบรรเลงของรูปแบบจังหวะนี้ โน้ตที่มีการเล่นพร้อมกันใน 2 จังหวะแรกจะมีการเน้นหนักมากกว่าโน้ตที่เล่นพร้อมกันใน 2 จังหวะหลัง ทำให้สำเนียงของการเล่นรูปแบบนี้ค่อนข้างมีลักษณะเฉพาะของตนเอง

7. รูปแบบจังหวะที่ 7

ผู้บรรเลงคนที่ 1 12/8 1 2 3 หยุด 2 3 หยุด 2 หยุด 1 2 หยุด

ผู้บรรเลงคนที่ 2 12/8 หยุด 2 หยุด 1 2 หยุด 1 2 3 หยุด 2 3

ภาพที่ 7 รูปแบบจังหวะที่ 7

7.1 การจำแนกรูปแบบจังหวะ รูปแบบจังหวะในแนวที่ 1 มีการบรรเลงชุดโน้ตดังนี้ / 1 2 3 / หยุด 2 3 / หยุด 2 หยุด / 1 2 หยุด / ในแนวที่ 2 มีการบรรเลงชุดโน้ตดังนี้ /หยุด 2 หยุด / 1 2 หยุด / 1 2 3 / หยุด 2 3/

7.2 ความสัมพันธ์ของรูปแบบจังหวะ การบรรเลงรวมกันของทั้ง 2 แนวจะมีเสียงของการบรรเลง โน้ตเช็ท 1 ขึ้น ต่อกันอยู่ตลอดทั้งห้องไม่มีการหยุดของจังหวะ การบรรเลงของรูปแบบจังหวะนี้ มีการบรรเลงสลับกันอยู่ตลอด โดยน้ำหนักของการปรบมือค่อนข้างต้องมีความเท่ากันของทั้ง 2 ผู้บรรเลง โน้ตที่เล่นพร้อมกันไม่ต้องแสดงถึงความหนักแน่นการบรรเลงคล้ายกับผู้แสดงปรบมือเป็นเช็ท 1 ขึ้นอยู่คนเดียวทั้งห้อง โดยที่จริงแล้วคือการสลับกันของผู้แสดงทั้ง 2 คน

8. รูปแบบจังหวะที่ 8

ผู้บรรเลงคนที่ 1 12/8 1 2 3 หยุด 2 3 หยุด 2 หยุด 1 2 หยุด

ผู้บรรเลงคนที่ 2 12/8 1 หยุด 3 1 หยุด 3 1 2 หยุด 1 2 หยุด

ภาพที่ 8 รูปแบบจังหวะที่ 8

8.1 การจำแนกรูปแบบจังหวะ รูปแบบจังหวะในแนวที่ 1 มีการบรรเลงชุดโน้ตดังนี้ /1 2 3 / หยุด 2 3 / หยุด 2 หยุด / 1 2 หยุด / ในแนวที่ 2 มีการบรรเลงชุดโน้ตดังนี้ /1 หยุด 3 / 1 หยุด 3 / 1 2 หยุด / 1 2 หยุด/

8.2 ความสัมพันธ์ของรูปแบบจังหวะ การบรรเลงรวมกันของทั้ง 2 แนวจะมีเสียงของการบรรเลง โน้ตเชบิต 1 ชั้น ต่อกันโดยมีการหยุดจังหวะพร้อมกันของทั้ง 2 แนว ในตัวโน้ตที่ 9 และ 12 ของห้องไว้ การบรรเลงของรูปแบบจังหวะนี้ โน้ตตัวที่ 2 และ 11 ที่มีการบรรเลงพร้อมกันของทั้ง 2 แนว จะมีการเน้นมากกว่าโน้ตตัวที่ 5 และ 8 ให้ความรู้สึกเน้นไปที่ต้นห้อง และท้ายของห้อง

9. รูปแบบจังหวะที่ 9

The image shows two musical staves for a 12/8 time signature. The first staff is labeled 'ผู้บรรเลงคนที่ 1' and the second 'ผู้บรรเลงคนที่ 2'. Both staves have a key signature of one flat (Bb). The first staff has a sequence of notes: quarter, quarter. The second staff has a sequence of notes: quarter, quarter. Fingerings are indicated by numbers 1, 2, 3, and rests are indicated by 'หยุด'.

ภาพที่ 9 รูปแบบจังหวะที่ 9

9.1 การจำแนกรูปแบบจังหวะ รูปแบบจังหวะในแนวที่ 1 มีการบรรเลงชุดโน้ตดังนี้ /1 2 3 / หยุด 2 3 / หยุด 2 หยุด / 1 2 หยุด / ในแนวที่ 2 มีการบรรเลงชุดโน้ตดังนี้ /หยุด 2 3 / หยุด 2 3 / 1 หยุด 3 / 1 หยุด 3/

9.2 ความสัมพันธ์ของรูปแบบจังหวะ การบรรเลงรวมกันของทั้ง 2 แนวจะมีเสียงของการบรรเลง โน้ตเชบิต 1 ชั้น ต่อกันโดยมีการหยุดจังหวะพร้อมกันของทั้ง 2 แนว ในตัวโน้ตที่ 4 ของห้องไว้ การบรรเลงของรูปแบบจังหวะนี้ โน้ตตัวที่ 5 และ 6 ที่มีการบรรเลงพร้อมกันของทั้ง 2 แนว จะมีการเน้นมากกว่าโน้ตตัวอื่นของห้องที่มีการบรรเลงพร้อมกัน

10. รูปแบบจังหวะที่ 10

ผู้บรรเลงคนที่ 1

ผู้บรรเลงคนที่ 2

ภาพที่ 10 รูปแบบจังหวะที่ 10

10.1 การจำแนกรูปแบบจังหวะ รูปแบบจังหวะในแนวที่ 1 มีการบรรเลงชุดโน้ตดังนี้ / 1 2 3 / หยุด 2 3 / หยุด 2 หยุด / 1 2 หยุด / ในแนวที่ 2 มีบรรเลงชุดโน้ตดังนี้ / 1 2 หยุด / 1 2 3 / หยุด 2 3 / หยุด 2 หยุด /

10.2 ความสัมพันธ์ของรูปแบบจังหวะ การบรรเลงรวมกันของทั้ง 2 แนว จะมีเสียงของการบรรเลงโน้ตเข้บ็ต 1 ชั้น ต่อกันโดยมีการหยุดจังหวะพร้อมกันของทั้ง 2 แนว ในตัวโน้ตที่ 12 ของห้องไว้ การบรรเลงของรูปแบบจังหวะนี้ โน้ตตัวที่ 6 ที่มีการบรรเลงพร้อมกันของทั้ง 2 แนว จะมีการเน้นมากกว่าโน้ตตัวอื่นของห้องที่มีการบรรเลงพร้อมกัน

11. รูปแบบจังหวะที่ 11

ผู้บรรเลงคนที่ 1

ผู้บรรเลงคนที่ 2

ภาพที่ 11 รูปแบบจังหวะที่ 11

11.1 การจำแนกรูปแบบจังหวะ รูปแบบจังหวะในแนวที่ 1 มีการบรรเลงชุดโน้ตดังนี้ / 1 2 3 / หยุด 2 3 / หยุด 2 หยุด / 1 2 หยุด / ในแนวที่ 2 มีการบรรเลงชุดโน้ตดังนี้ / 1 หยุด 3 / 1 2 หยุด / 1 2 หยุด / 1 หยุด 3 /

11.2 ความสัมพันธ์ของรูปแบบจังหวะ การบรรเลงรวมกันของทั้ง 2 แนว จะมีเสียงของการบรรเลงโน้ตเชปต์ 1 ชั้น ต่อกันโดยมีการหยุดจังหวะพร้อมกันของ ทั้ง 2 แนว ในตัวโน้ตที่ 9 ของห้องไว้ การบรรเลงของรูปแบบจังหวะนี้ โน้ตตัวที่ 8 ที่ มีการบรรเลงพร้อมกันของทั้ง 2 แนว จะมีการเน้นมากกว่าโน้ตตัวอื่นของห้องที่ มีการบรรเลงพร้อมกัน ให้ความรู้สึกถึงการเป็นโน้ตจบก่อนที่จะมีการหยุดพร้อมกัน ในโน้ตที่ 9 แล้วขึ้นใหม่พร้อมกันโน้ตตัวที่ 10

12. รูปแบบจังหวะที่ 12

Figure 12 shows two musical staves. The top staff is labeled 'ผู้บรรเลงคนที่ 1' and the bottom staff is labeled 'ผู้บรรเลงคนที่ 2'. Both staves are in 12/8 time. The top staff has a key signature of one flat (Bb) and a common time signature of 8. The rhythm is indicated by numbers and the word 'หยุด' (stop). The sequence is: 1 2 3 / หยุด 2 3 / หยุด 2 / หยุด 1 2 / หยุด. The bottom staff has a key signature of one flat (Bb) and a common time signature of 8. The rhythm is indicated by numbers and the word 'หยุด'. The sequence is: หยุด 2 3 / 1 / หยุด 3 / 1 / หยุด 3 / หยุด 2 3.

ภาพที่ 12 รูปแบบจังหวะที่ 12

12.1 การจำแนกรูปแบบจังหวะ ในรูปแบบจังหวะในแนวที่ 1 มีการบรรเลง ชุดโน้ตดังนี้ / 1 2 3 / หยุด 2 3 / หยุด 2 / หยุด / 1 2 / หยุด / ในแนวที่ 2 มีการบรรเลงชุดโน้ตดังนี้ / หยุด 2 3 / 1 / หยุด 3 / 1 / หยุด 3 / หยุด 2 3 /

12.2 ความสัมพันธ์ของรูปแบบจังหวะ การบรรเลงรวมกันของทั้ง 2 แนวจะมีเสียงของการบรรเลง โน้ตเชปต์ 1 ชั้น ต่อกันอยู่ตลอดทั้งห้องไม่มีการหยุดของ จังหวะ การบรรเลงของรูปแบบจังหวะนี้ มีการบรรเลงสลับกันอยู่ตลอด แสดงถึงความสับสนวุ่นวายของโน้ตต่างคนต่างบรรเลงโน้ตของตนเอง ให้ความรู้สึกถึงความไม่พร้อมเพียงกันก่อนที่จะจบลงในรูปแบบจังหวะถัดไปที่มีการบรรเลงเป็นโน้ตเดียวกันแบบพร้อมเพรียงกัน

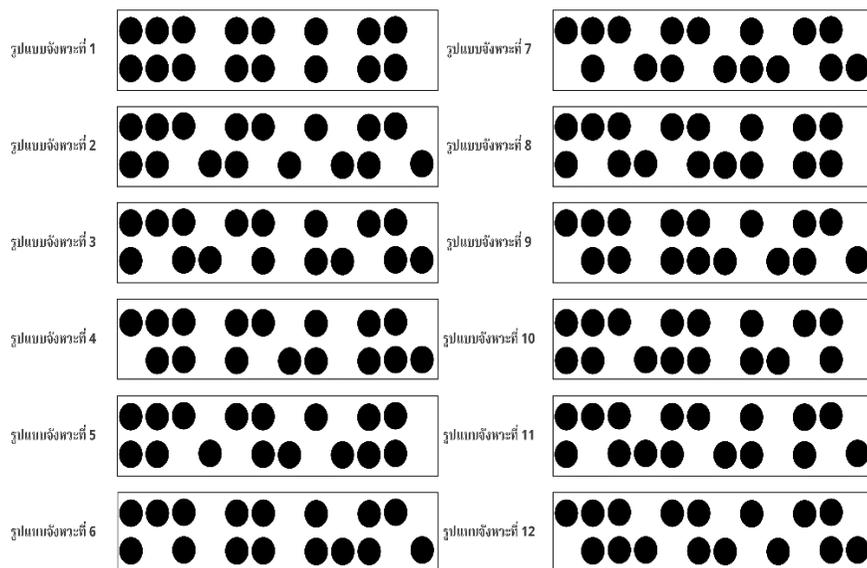
13. รูปแบบจังหวะที่ 13

รูปแบบของโน้ตในรูปแบบจังหวะที่ 13 เหมือนกับรูปแบบจังหวะที่ 1

13.1 การจำแนกรูปแบบจังหวะ ในรูปแบบจังหวะทั้ง 2 แนว มีการบรรเลงชุดโน้ตดังนี้ / 1 2 3 / หยุด 2 3 / หยุด 2 หยุด / 1 2 หยุด /

13.2 ความสัมพันธ์ของรูปแบบจังหวะ การบรรเลงรวมกันของทั้ง 2 แนว จะมีเสียงของการบรรเลงโน้ตเช็ต 1 ขึ้นต่อกันโดยมีการหยุดจังหวะพร้อมกันของทั้ง 2 แนว ในตัวโน้ตที่ 4, 7, 9 และ 12 ของห้องไว้ การบรรเลงแสดงให้ถึงความพร้อมเพรียงกันของชุดรูปแบบจังหวะเพื่อส่งสัญญาณถึงท่อนเพลงที่กำลังจะจบลงหลังจากบรรเลงซ้ำ 12 ครั้งก็เป็นการจบของบทเพลง

การเปรียบเทียบรูปแบบจังหวะ

ภาพที่ 13 การเปรียบเทียบรูปแบบจังหวะ

จากภาพการเปรียบเทียบรูปแบบจังหวะทั้ง 12 รูปแบบ แถวนบนของแต่ละรูปแบบจังหวะแสดงถึงผู้แสดงคนที่ 1 และแถวล่างแสดงถึงผู้แสดงคนที่ 2 สามารถสังเกตได้ว่ารูปแบบจังหวะที่ 1 ผู้บรรเลงทั้ง 2 มีการเล่นรูปแบบจังหวะเหมือนกัน โดยผู้แสดงคนที่ 1 ไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบจังหวะของการบรรเลงทั้งหมด และผู้แสดงคนที่ 2 มีการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบจังหวะอยู่ตลอดโดยหลักการของ

การเปลี่ยนรูปแบบจังหวะของผู้บรรเลงคนที่ 2 คือ เล่นชุดโน้ตของรูปแบบจังหวะที่ 1 อยู่แต่มีการย้ายจังหวะที่เริ่มของการบรรเลงโดย ถอยหลังกลับไปเริ่มเร็วขึ้น 1 โน้ต หรือ 1 ช่องของรูปภาพในตาราง ในทุกๆการเปลี่ยนแปลงรูปแบบจังหวะจะสังเกตได้ว่ารูปแบบจังหวะที่ 1 จะเริ่มโน้ตในช่องที่ 1 รูปแบบจังหวะที่ 2 จะเริ่มโน้ตในช่องที่ 12 และในรูปแบบจังหวะต่อไปก็มีการถอยหลังของช่องไปเรื่อย ๆ จนครบ 12 รูปแบบจังหวะ จนโน้ตของรูปแบบจังหวะของทั้ง 2 ผู้บรรเลงกลับมาเล่นโน้ตพร้อมกันอีกครั้งเพื่อแสดงถึงท่อนจบของบทเพลง

การนำเสนอวิธีการฝึกซ้อมบทเพลง Clapping Music

Clapping Music เป็นบทเพลงปรบมือสำหรับผู้แสดง 2 คน ที่ต้องบรรเลงโน้ต 13 รูปแบบจังหวะ ในแต่ละรูปแบบจังหวะจะทำซ้ำ 12 ครั้งต่อ 1 รูปแบบจังหวะก่อนจะเปลี่ยนไปรูปแบบจังหวะถัดไป ระยะเวลาของบทเพลงประมาณ 5 นาที ในจังหวะตัวดำเท่ากับ 160-184 เป็นอัตราจังหวะ 12/8

การเลือกเสียงปรบมือ เช่น ปรบมือแบบป่อง หรือ แบบแบน ก็เป็นหน้าที่ของนักแสดง ไม่ว่าจะเลือกโทนเสียงใด นักแสดงทั้งสองคนควรพยายามเลือกโทนเสียงเดียวกันเพื่อให้ทั้งสองเสียงผสมผสานกัน ช่วยสร้างรูปแบบผลลัพธ์ของเสียงโดยรวมที่เป็นหนึ่งเดียว และควรมีการฝึกซ้อมกับเมโทรโนม โดยผู้เล่นแต่ละคนควรฝึกฝนเล่นโน้ตของตนเองให้เกิดความชำนาญก่อน จึงค่อยมีการฝึกซ้อมร่วมกันของทั้งสองคน เพื่อเรียนรู้ถึงความสัมพันธ์ของโน้ตของผู้แสดงทั้งสองให้ผสมกลมกลืนกัน และที่สำคัญที่สุดคือจังหวะของผู้แสดงทั้งสองคนต้องเท่ากันตลอดทั้งบทเพลง

ภาพที่ 14 การปรบมือแบบป่องกับแบบแบน

สรุป

จากการวิเคราะห์บทเพลง Clapping Music ของ สตีฟ ไรซ์ ผู้เขียนสามารถสรุปความคิด และอภิปรายได้ว่า การเล่นบทเพลงนี้ต้องการความสม่ำเสมอของจังหวะจากผู้บรรเลงทั้งสองคน เนื่องจากเป็นบทเพลงที่เน้นการปรบมือสร้างจังหวะ บทเพลงมีความยาวประมาณ 5 นาที และมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบจังหวะอย่างต่อเนื่อง ผู้บรรเลงคนที่ 1 ซึ่งเล่นรูปแบบจังหวะเดิมตลอดเวลา จะต้องรักษาจังหวะให้มั่นคง ในขณะที่ ผู้บรรเลงคนที่ 2 ซึ่งมีการสลับเปลี่ยนรูปแบบจังหวะ จะต้องมีความเข้าใจในความสัมพันธ์ระหว่างจังหวะของตนกับจังหวะของผู้บรรเลงคนที่ 1 เพื่อให้สามารถบรรเลงบทเพลงได้อย่างถูกต้อง

จากการสังเกตเปรียบเทียบโน้ตของผู้บรรเลงคนที่ 2 พบว่ามีการใช้โน้ตของรูปแบบจังหวะที่ 1 ซ้ำไปเรื่อย ๆ โดยเมื่อเริ่มรูปแบบจังหวะถัดไป จะใช้วิธีการเริ่มต้นเร็วขึ้นทีละ 1 โน้ตหรือ 1 ช่อง ในตารางการเปรียบเทียบ ซึ่งจะดำเนินไปเช่นนี้จนครบ 13 รูปแบบ การประพันธ์เพลงในลักษณะนี้ดูเหมือนเรียบง่ายและไม่ซับซ้อน ในเชิงทฤษฎี อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติ การบรรเลงโน้ตของผู้บรรเลงคนที่ 2 กลับมีความซับซ้อน เนื่องจากต้องประสานกับจังหวะของผู้บรรเลงคนที่ 1 หากไม่มีความเข้าใจในความสัมพันธ์ของโน้ตทั้งสองแนว ผู้บรรเลงจะไม่สามารถบรรเลงบทเพลงนี้ได้ถูกต้อง

แม้ว่า Clapping Music จะเป็นบทเพลงที่ใช้ลักษณะการประพันธ์แบบมินิมอลลิสต์ เน้นความเรียบง่ายและลดความซับซ้อนของการประพันธ์เพลง แต่ในทางปฏิบัติ เมื่อรวมกับจังหวะที่มีความเร็ว ทำให้สามารถสรุปได้ว่า บทเพลงนี้มีความซับซ้อนในรูปแบบจังหวะ แม้จะดูเรียบง่ายในเชิงทฤษฎี ความท้าทายนี้สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการประสานงานและความเข้าใจเชิงลึกระหว่างผู้บรรเลงทั้งสองคน เป็นสิ่งที่ทำให้บทเพลงนี้มีเอกลักษณ์และเป็นที่น่าสนใจในรูปแบบดนตรีมินิมอลลิสต์ นอกจากนี้ การฝึกบรรเลงบทเพลงนี้ยังสามารถเป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์ในการพัฒนาทักษะการฟังและการประสานงานระหว่างนักดนตรี ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่ง

บรรณานุกรม

- Phatthradetphaisan, A. (2018). *Siang khong satawat* [Sound of the Century]. Bangkok : 1001 Nights Editions.
- Reich, S. (1974). *Writings About Music*. New York : The Press of the Nova

- Scotia College of Art and Design,
Reich, S. (2002). *Writings About Music 1965-2000*. Oxford : Oxford University Press.
- Reich, S. (2011). *Drumming*. London: Boosey & Hawkes.
- Sam, D. (2018). *What makes rhythms hard to perform An investigation using Steve Reich's Clapping Music*. PLOS One, 13(10): e0205847. doi: 10.1371/journal.pone.0205847.
- Schwarz, R. (1966). *Minimalists*. London : Phaidon Press Limited.
- Trakulhun, W. (2018). "Minimalism". *Rangsit Music Journal*. 1(1), 47-55. <https://so06.tcithajjo.org/index.php/rmj/article/view/139126>.
- Trakulhun, W. (2015). *TWENTIETH-CENTURY MUSIC*. Bangkok : Chulalongkorn University Press.